

Walory turystyczne

Autorzy wielu prac poświęconych turystyce zgadzają się, co do tego, że podstawowe dobra turystyczne zwane też walorami turystycznymi są jednym z głównych warunków rozwoju ruchu turystycznego^[1]. Ten element produktu turystycznego w aspekcie obszaru jest najbardziej poszukiwaną częścią podaży turystycznej. Dzięki występowaniu w danym regionie walorów turystycznych występuje rozwój komplementarnych w stosunku do nich dóbr turystycznych takich, jak: urządzenia turystyczne, sprzęt, ubiory, wydawnictwa a także dóbr zaspokajających takie potrzeby stałych mieszkańców regionu jak: żywność. To, z kolei wpływa także na wzrost usług turystycznych takich jak: usługi hotelarskie, gastronomiczne, transportowe, infrastrukturalne, wypoczynkowe, handlowe, rzemieślnicze czy reklamowe.

Zgodnie z nomenklaturą zagraniczną pojęcie walorów turystycznych nie jest spotykane, a pojęciem zbliżonym doń okazuje się być atrakcja turystyczna (tourism attraction), której interpretacje też nie są jednoznaczne. B. Goodall twierdzi, że atrakcje są podstawowymi, wyróżniającymi dane miejsce elementami^[2]. D. Lundberg twierdzi, że atrakcją turystyczną jest cokolwiek, co zainteresuje turystów^[3].

Zdaniem R. Davidsona „każde urządzenie lub impreza, które przyciągają gości mogą być nazywane (...) atrakcją turystyczną. Atrakcje mogą być naturalne, albo stworzone przez człowieka”^[4].

Według B. Richardsa Atrakcje turystyczne, które zdecydowanie różnią się między sobą z rynkowego punktu widzenia mają dwie cechy im wspólne. Pierwszą z nich jest fakt aktywizacji ludzi przez proponowanie im wypoczynku, rekreacji, realizowania celów edukacyjnych albo przynajmniej spędzenia czasu poza miejscem pracy i zamieszkania, zaś drugą cechą jest powszechna dostępność^[5].

Funkcjonują w literaturze także systemowe definicje atrakcji turystycznej, rozumianej jako współistnienie takich elementów, jak turysta, miejsce (jądro) i znaczenie (informacja o miejscu)^[6].

Według Z. Kruczka termin „walory turystyczne należy uznać za kategorię bardziej ogólną, obiektywną, stwarzającą potencjalne podstawy rozwoju zjawisk turystycznych. Natomiast atrakcje turystyczne rysują się jako kategoria subiektywna, albowiem ich obecność na rynku i w świadomości potencjalnego turysty wymaga odpowiednich zabiegów organizacyjnych, promocji i reklamy”^[7].

Atrakcje turystyczne mogą stanowić obiekty przyrodnicze, obiekty związane z historią i kulturą, elementy infrastruktury sportowo – rekreacyjnej, a także kompleksy handlowo – rekreacyjne, orientalne bazy, sklepy wolnocłowe, kasyna gry i nocne kluby.

Zdaniem E. Mazura „walory turystyczne to wszystkie wartości istniejące na obszarze turystycznym, które stworzyła natura (przyroda), ukształtowała historia i tworzy współczesność, będące przedmiotem zainteresowań turystów”^[8].

Zgodnie z celem (motywem) zainteresowań turysty (ruchu turystycznego), walory turystyczne można podzielić na^[9]: walory wypoczynkowe (służące regeneracji sił fizycznych i psychicznych), walory krajoznawcze (stanowiące przedmiot zainteresowań poznawczych) i walory specjalistyczne (umożliwiające uprawianie różnych form turystyki kwalifikowanej).

Według J. Kruczały „elementy zagospodarowania przestrzennego będące celem podróży i wędrówek turystycznych – to walory turystyczne (nie wszystkie walory turystyczne stanowią element zagospodarowania przestrzennego – np. klimat)”^[10].

Autor stosuje kilka klasyfikacji walorów turystycznych^[11]:

1. Kryterium genetyczne:

- Walory naturalne (litosfery, atmosfery, hydrosfery, pokrywy glebowej, szaty roślinnej, świata zwierzęcego, krajobrazu naturalnego);
- Walory historyczne (miejsca historyczne związane ze znaczącymi wydarzeniami i wybitnymi ludźmi; dzieła architektury, urbanistyki oraz techniki i ich zespoły; inne zabytki kultury materialnej, jak stanowiska archeologiczne, zbiory muzealne, miejsca kultu religijnego);
- Walory współczesne (wybitne dzieła gospodarcze np. nowe miasta; interesujące zakłady przemysłowe; interesujące gospodarstwa rolne oraz hodowlane; dzieła techniki komunikacyjnej; wielkie budowle wodne; wybitne dzieła architektury miejskiej i wiejskiej oraz planowania przestrzennego; interesujące obiekty socjalne; interesujące obiekty współczesnej kultury – teatry, galerie, wystawy; wielkie centra zakupów; ośrodki zakupów);

2. Kryterium przydatności dla podstawowych rodzajów ruchu turystycznego – pobytowego, wypoczynkowego, wycieczkowego – krajoznawczego, wypoczynku po pracy, specjalistycznego:

- Walory wypoczynkowe – walory środowiska przyrodniczego terenów górskich, nadmorskich i pojeziernych;
- Walory krajoznawcze – zabytki i ich zespoły, dzieła współczesnej kultury ludowej, wybitne dzieła techniki, interesujące miasta, atrakcyjne elementy środowiska naturalnego np. parki narodowe, góry itp;
- Walory podmiejskie – tereny leśne, nadrzeczne;
- Walory specjalistyczne – góry, jako tereny wspinaczkowe lub narciarskie, akweny dla turystyki żeglarskiej itp;

3. Kryterium atrakcyjności dla turystów w różnym wieku np. atrakcyjność walorów dla turystyki młodzieżowej;
4. Kryterium podziału walorów według zasięgu ich atrakcyjności: walory atrakcyjne lokalnie, w skali regionalnej (regionu lub regionów sąsiednich), dla turystyki krajowej, a także międzynarodowej.

0. Rogalewski stwierdza, „(.. .)że pewne rejony, miejscowości, szlaki i obiekty są, dlatego celami podróży turystycznych, ponieważ występują tam specyficzne elementy i cechy środowiska geograficznego lub specyficzne przejawy działalności człowieka. To są właśnie walory turystyczne”^[12].

---

^[1] Por. V.T.C. Middleton, Marketing wop. cit., s. 89.

^[2] B. Goodall, The Dynamics of Tourism Place Marketing, w: Marketing Tourism Places, Routledge, London and New York, 1991, s. 263.

^[3] M. Nowacki, Atrakcje turystyczne, dziedzictwo i jego interpretacja – jako produkt turystyczny, „Problemy Turystyki” Nr 2/1999, Instytut Turystyki. Warszawa 1999, s. 6.

^[4] R. Davidson, Turystyka, Polska Agencja Promocji Turystyki, Warszawa 1996, s. 92.

^[5] Autor wymienia wśród atrakcji turystycznych następujące: muzea, galerie, warsztaty rzemieślnicze, budynki historyczne, miejsca zabytkowe, ośrodki dla hobbystów, ogrody,, parki krajobrazowe, regiony krajobrazowe, parki rozrywki, ośrodki rozrywki, ośrodki przyrodnicze [Patrz szerzej: B. Richards, Marketing atrakcji turystycznych. Jak zwiększyć frekwencję i dochody, Pearson Longman, Polska Organizacja Turystyczna, Warszawa 2003, s. 13 – 14].

[\[6\]](#) M. Nowacki, op. cit., s. 6 – 7.

[7] Kruczek, Polska. Geografia atrakcji turystycznych, Proksenia, Kraków 2002, s. 12.

[8] Mazur, Geografia turystyczna, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2003, s. 37.

[\[9\]](#) Tamże.

[10] Kruczała, Zagospodarowanie turystyczne, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1986, s. 13.

[\[11\]](#) Tamże, s. 13 – 16.

[\[12\]](#) Patrz szerzej: O. Rogalewski, op. cit., s.7.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Rosja za Mikołaja II

Wracając do sprawy „zawarcia separatystycznego pokoju”, bliższe prawdy będzie stwierdzenie o pogłoskach na ten temat. Warto tu wspomnieć o memoriale byłego ministra spraw wewnętrznych Piotra Durnowa z lutego 1914 r. Zadziwia przenikliwość autora, który „przewidział właściwie wszystko”. Najbardziej dalekowzroczna jest chyba konkluzja, gdzie autor dochodzi do wniosku, „iż właściwie Rosja zmuszona będzie wziąć na siebie główny ciężar wojny, co pociągnie za sobą groźne powikłania i klęski”, to zaś może doprowadzić do rewolucji. Ale prawie nikt się nie zainteresował tym memoriałem, nie znamy także stosunku do niego samego adresata Mikołaja II^[1].

Warto tu także wspomnieć o dwóch spośród wielu prób podjętych przez dwór niemiecki, w celu nakłonienia cara do zawarcia pokoju. Nie będę ich tutaj szczegółowo opisywał, gdyż nie to jest tematem niniejszej pracy^[2]. Ograniczę się tylko do wymienienia ich głównych „bohaterów”. Jednym z nich jest była frejlina dworu Maria Wasilczikowa, drugim Duńczyk, człowiek interesu i finansista Hans Niels Andersen. Ich wynik był następujący: „Ogarniając teraz jednym rzutem oka te wydarzenia z 1915 r. wypada jeszcze raz powtórzyć: nie ma wśród nich żadnego dowodu na to, że jakiegokolwiek propozycję zawarcia odrębnego pokoju wychodziły od strony rosyjskiej. Car sam mógł bardzo chcieć pokoju, jak to np. sugeruje natarczywie Andersen, mogły też chcieć i nawet myśleć o nim nieustannie osoby z jego najbliższego otoczenia z carową włącznie, ale między myślami i czynem jest droga, której nie przebyto.

Wydarzenia i osoby odgrywające w nich pewną rolę występują często na tle nie całkiem jasnym, natomiast źródła wszelkich odnośnych inicjatyw nie powinny chyba budzić żadnych wątpliwości” Tymczasem wielkimi krokami zbliżał się koniec caratu. W styczniu i przez część lutego car przebywał z rodziną w Carskim Siole. W tym też czasie (8 luty) wyłączono Piotrogród z frontu północnego, tworząc autonomiczną jednostkę pod dowództwem gen. Sergiusza Chabałowa. Jak kiepskiego obrońcę wybrał sobie Mikołaj II pokażą dni rewolucji lutowej. Po tym fakcie nastąpiło zwiększenie liczby udzielanych audiencji. Dwie z nich zasługują na szczególną uwagę. Pierwsza miała miejsce „właściwie u carowej, ale w obecności męża”, a jej uczestnikiem był w. ks. Aleksander Michajłowicz, drugiej zaś Rodzianko.

„W. ks. Aleksander poprzedził swoją audiencję listem do cara, długim i długo pisanym, bo od 25 grudnia poprzedniego roku; sam list odesłany został do Carskiego Sioła 4 lutego. Jeden z najciekawszych to dokumentów, odzwierciedlających stanowisko najbliższych Mikołajowi II osób w przededniu upadku monarchii”. Autor, przeciwny gabinetowi odpowiedzialnemu przed

Dumą, proponował powołanie gabinetu cieszącego się zaufaniem społeczeństwa. Jego program miał być zaakceptowany przez cara i obie izby. Gdyby to nie uspokoiło lewicowych deputowanych, należało Dumę rozwiązać. Ta część listu została napisana 25 XII 1916 roku. Wielki książę nie wysłał go jednak. Przyczyną tego były kolejne „przetasowania” na górze. Z listu przebija coraz większe niezadowolenie i żal, że: „Polityka Mikołaja II jest absolutnie niezrozumiała i z jakąś tragiczną przekorą zwraca się przeciwko temu, czego pragną wszyscy. Niechęć społeczeństwa do systemu przybiera na sile, sprawiając, że zaczyna się chwiać nawet zasada monarchizmu”. „Masy nie są zrewolucjonizowane, lecz każde z nieprzemyślanych zarządzeń, zakazów i ograniczeń popycha je ku obozowi lewicy”. ^[3]

W dalszej części także dominuje „zniechęcenie i zawód”. Autor listu zwraca uwagę cara, że jego doradcy prowadzą państwo „ku pewnej zagładzie”, a rząd swymi działaniami wywołuje „rewolucję odgórną”^[4]. Więcej w tej analizie strachu niż jej rzeczywistego zrozumienia, co można uznać za naturalne, „niezrozumiałe natomiast jest postępowanie Mikołaja II, który znowu nie zareagował”. Aleksander nie dał za wygraną i dwukrotnie prosił carową o audiencję. W końcu, 10 II 1917 r. został przyjęty w Carskim Siole w obecności monarchy, który jednak milczał. Gość rysując aktualną sytuację polityczną zwrócił uwagę na wpływ propagandy rewolucyjnej na masy. „W tym miejscu carowa przerwała mu ostro: lud jest zawsze wierny – powiedziała – a wrogie ferment wnoszą tylko niektórzy przedstawiciele społeczeństwa stolicy i „zdradziecka Duma”.

Wówczas w. książę, że choć on sam wie najlepiej jak bardzo caryca kocha męża to nawet ona „przecież musi się przyznać, że mieszanie się w sprawy państwowe nie podnosi autorytetu Mikołaja jako monarchy”. Proponował raz jeszcze powołanie rządu możliwego do zaakceptowania przez Dumę, który miał stanowić swego rodzaju wentyl bezpieczeństwa dla monarchii przed „gniewem ludu”. Aleksandra Fiodorowna replikowała: „Mikołaj jest władcą absolutnym i nie może dzielić „praw

boskich" z parlamentem". Według Aleksandra uczyniono to już wydając manifest z 17 X 1905 r. Pytał jeszcze czemu para monarsza chce za sobą pociągnąć całą rodzinę w przepaść. Odpowiedź carycy była krótka: „Odmawiam kontynuowania rozmowy, opis niebezpieczeństwa jest przesadny”. Niestety nie był, a „uczestnicy tego spotkania nie mieli się już nigdy spotkać razem”^[5].

Podobne rezultaty osiągnął przewodniczący Dumy Michał Rodzianko, składając tego samego dnia carowi swój „ostatni raport”. On również widział sytuację w czarnych barwach, ale: „Reakcja cara była taka jak w wielu analogicznych scenach. Zapytał, dlaczego nie podoba się Rodziance Protopopow, choć był jego zastępcą w Dumie, zagroził, że jeśli Duma pozwoli sobie na ostre wystąpienia, to zostanie rozpuszczona i w ogóle poprosił zniecierpliwionym tonem, żeby Rodzianko się streszczał, bo czeka już w. ks. Michał i herbata...”.

Manifest o rozwiązaniu Dumy, rzeczywiście przygotowano i to w trzech wariantach, autorem był Mikołaj Makłakow. Zrobiono też z niego użytek; „było już jednak za późno.

A sytuacja wyglądała następująco: 14 lutego rozpoczęła się piąta sesja IV Dumy, obrady zawieszono już 20 lutego po śmierci jednego z deputowanych, kolejne posiedzenie miało się odbyć 23 lutego. Dzień wcześniej car po dłuższej nieobecności wyjechał do Kwatery Głównej. Miał stamtąd wrócić po 17 dniach, „lecz już jako były car i więzień”. O opóźnienie wyjazdu prosili go wprawdzie i Protopopow i żona, ale powodem tego nie było przewidywanie mającej nastąpić katastrofy (caryca martwiła się o chore na odrę dzieci – przyp. aut.). Mikołaj obiecał wrócić możliwie szybko. Niezdrowej sensacji dopatrywał się w przebiegu tych wydarzeń George Katkow, łącząc je z osobą gen. Aleksiejewa. Brak mu jednak dowodów na potwierdzenie tych przypuszczeń^[6] ^[7].

Tragicznego finału nie przewidywał wtedy ani sam monarcha, ani

jego małżonka i to pomimo ostrzeżeń ze strony różnych osób. Carową przestrzegał np. biskup wiacki Teofan^[8].

Pierwsze niepokoje i zajścia miały miejsce już 23 lutego. Jednak: „Dopiero 25 lutego zaczęto przesyłać do Kwatery Głównej telegramy o sytuacji w stolicy”. Dwa razy wysyłał tą drogą wiadomości min. wojny Bielajew. W pierwszym telegramie uspokajał monarchę, że sytuacja jest pod kontrolą, w drugim donosił wprawdzie o niepokojach wśród robotników, ale także był dobrej myśli co do przebiegu wypadków. Po otrzymaniu telegramu od Protopopowa, car wysłał depezę do Chabałowa: „Rozkazuję już jutro położyć kres nieporządkom w stolicy, niedopuszczalnym w ciężkim okresie wojny z Niemcami i Austrią”. Mikołaj II nie znając wszystkich faktów był przekonany, że to polecenie rozwiąże sprawę. Tak się jednak nie stało^[9].

Analizując przebieg wydarzeń w dniach 26 i 27 lutego 1917 r. Bazylow zastanawia się czy reprezentanci i zwolennicy starego systemu w ogóle się bronili. Dochodzi do wniosku, że 27 luty to data graniczna, gdyż do tego „dnia carat – albo atakował sam..., albo aktywnie się bronił”. „Carat sam nie padał, lecz walczył do końca, przy czym i tego wrażenia nie należałoby uznawać za zbyt ścisłe”. Trzeba sobie jednak chociaż zdawać sprawę z tego końca, myśleć o nim. „Nie znamy zaś danych pozwalających stwierdzić, że tak myśleli Mikołaj II i jego żona, dwie najważniejsze przecież osobistości reprezentujące system”^[10].

„O pierwszych przejawach niepokoju pod wpływem napływających do Mohylewa wiadomości świadczy zapis w dzienniku Mikołaja II pod datą 27 lutego; stamtąd dowiedzieć się można również, że po południu Mikołaj II zdecydował się wyjechać. W tym samym mniej więcej czasie dojrzała koncepcja wysłania gen. Mikołaja Iwanowa do Piotrogradu z najbardziej wypróbowanymi oddziałami, w celu przywrócenia porządku”. Przed wyjazdem car odbył z nim jeszcze dłuższą rozmowę szczegółów jednak nie znamy. Ta

decyzja jak później sam car się przekonał nie miała wielkiego sensu^[11].

Podjęcie tego kroku o charakterze represyjnym odradzał carowi dowódca frontu północnego gen. Mikołaj Ruzski, motywując to tym, że armia ze względu na swój skład odbija jak w lustrze nastroje społeczeństwa. „jedną z ostatnich już prób skłonienia zakamieniałego w uporze Mikołaja II do zmiany polityki było wysłanie obszernego telegramu przez 22 członków Rady Państwa, wyłącznie pochodzących z wyboru”. Ale jego nadawcom nic nie udało się wskórać, bo proponowali oddanie władzy „osobie, która by się cieszyła zaufaniem całego społeczeństwa”. W tym celu trzeba było zwołać posiedzenie obu Izb, a dekretem cara z 27 lutego przerwano ich obrady, co zupełnie sparaliżowało „aktywność deputowanych”^[12].

Pewne działania podjął tylko m.in. Rodzianko, który chciał skłonić do działania brata cara w. ks. Michała, wysłał także telegram do monarchy z prośbą o restytuowanie obu izb i powołanie nowego rządu. Warto tu zilustrować reakcję cara: „Ten grubas Rodzianko znowu pisze do mnie jakieś nonsensy, na które nawet nie odpowiem”. A już w parę godzin później musiał Mikołaj zdecydować się na powrót do Carskiego Sioła^[13].

W swoją ostatnią podróż jako car wyruszył on z Mohylewa o 5 rano 28 II 1917 r. Tego dnia nie przekazywano mu coraz bardziej niepokojących wiadomości, które napływały z Piotrogradu. Zdecydowano się na to dopiero po 9 wieczorem, gdy dłużej nie można było milczeć. Jeśli do tej pory nie obawiał się, nie myślał o utracie tronu to: „1 marca Mikołaj II nie mógł już mieć złudzeń”. „Chociaż pewnie i wtedy nie pomyślał – że utraci go już w dniu następnym”^[14].

Autor monografii zastanawia się w tym miejscu, czy już wcześniej nie istniała taka groźba. I stwierdza, iż w czasie rewolucji 1905 r. był taki moment, że zamierzano ewakuować do Niemiec rodzinę carską. Ostatecznie tego nie uczyniono.

Następne niebezpieczeństwo pojawiło się zaś realnie dopiero jesienią 1916 r. Wiąże się „ono ze słynnym „spiskiem”, który w tym właśnie czasie przybrać miał jakieś realne formy”. Spiskowcy zamierzali dokonać „przewrotu pałacowego” – usunąć Mikołaja II i ustanowić regencję do czasu osiągnięcia pełnoletności małego Aleksego. Myśli o przewrocie rodziły się „nie z nienawiści do Mikołaja II.

Wystarczyło żeby nie trwał w swym uporze i nie ulegał do tego stopnia żonie (możliwy jest tu ze wszech miar znak równości), a środowisko „spiskowe”, złożone przecież z monarchistów, chętnie życzyłoby mu długoletniego jeszcze panowania”. Rozpatrywano także inne warianty np. rozłączenia carskich małżonków – ten pomysł krążył głównie wśród rodziny Romanowów. O tych zamierzeniach wiedział car i jego żona, odegrały one decydującą rolę przy odwołaniu Mikołaja Mikołajewicza „ze stanowiska głównodowodzącego”. W ogóle to właśnie z Romanowami miał panujący Mikołaj Romanow największy kłopot. „Mikołajewicze” chcieli mu zabrać żonę do klasztoru, a „Włodzimierzowicze” szli jeszcze dalej, znacznie dalej, wciąż bowiem marzyli o koronie dla swojego klanu rodzinnego. Według innej wersji kandydatem do objęcia tronu miał być brat cara w. ks. Michał^[15].

„W literaturze podkreśla się niemal zawsze i chyba jak najbardziej słusznie, ... że spisek miał na celu niedopuszczenie do rewolucji, ocalenie monarchii, utrzymanie takiej konstelacji, w której Rosja mogłaby nadal prowadzić wojnę”. Choć z drugiej strony łatwo podważyć taką argumentację. Ale nie to jest naszym zadaniem. Na koniec tych rozważań o spisku warto jeszcze przytoczyć jeden fakt, przygotowano go w dwóch ośrodkach: oddzielnie działali wojskowi z gen. Aleksandrem Krymowem, a cywile także mieli swoje „kółko” – należeli tu przedstawiciele Związku Ziemstw i Związku Miast oraz część członków bloku postępowego. Oba ośrodki utrzymywały łączność, działać mieli wojskowi, cywile roztrząsali kwestie przyszłego ustroju^[16]. Na dalszych stronach książki autor analizuje i

prezentuje różne relacje o spisku co stanowi ciekawą i pasjonującą lekturę^[17].

Ostatecznie: „Niebezpieczeństwa, które mogły grozić od strony tych wszystkich konspiratorów, cywilnych czy wojskowych, burżuazyjnych polityków czy wielkich książąt – Mikołaj II uniknął”. Mimo że o zajściach w Piotrogradzie dowiedział się dopiero 27 lutego „szybko podjął decyzje. Może nie były one mądre (zwłaszcza ekspedycja gen. Iwanowa), ale szybkie”. To uspokoiło cara. Wszystko było w porządku, aż do stacji Lichosław, gdzie dowiedziano się z notatki pozostawionej przez gen. Dubieńskiego, jadącego w pierwszym pociągu (były dwa składy, car jechał w drugim, pierwszy sprawdzał możliwość przejazdu – przyp. aut.), że dalsza jazda jest utrudniona.

Cara obudzono w Małej Wiszerze, gdy okazało się, że dalsza podróż jest w ogóle niemożliwa, była 2 w nocy (z 28 lutego na 1 marca). Postanowiono cofnąć się do Pskowa. Po południu przyszedł „telegram z zawiadomieniem o przyjeździe Rodzianki”. Kazano mu przybyć do Pskowa. Gdy sam monarcha tam przybył była 7 wieczorem 1 marca. Witali go gen. Mikołaj Ruzski i gen. Daniłow. Ten pierwszy miał przedstawić carowi „raport o całej sytuacji”. Uczynił to po kolacji „około godziny 22”. Już o 20 czterdzieści jeden przyszedł telegram, że Rodzianko nie będzie mógł przyjechać.

W czasie rozmowy z carem gen. Ruzski starał się go przekonać, „że konieczne jest natychmiastowe powołanie rządu odpowiedzialnego przed Izbami”. „Mikołaj długo jednak nie miał zamiaru ulec, zasłaniając się m.in. sądem, że „nie ma prawa” przekazywać władzy ludziom, którzy mogą przysporzyć krajowi nieobliczalnych szkód, a potem łatwo uchylić się od wszystkiego – podając się do dymisji. Wreszcie jednak wyraził zgodę”. Generał wyszedł, aby wydać odpowiednie rozkazy „i wtedy właśnie otrzymał telegram od Aleksiejewa”. Najdziwniejsze, że proponowano w nim carowi to samo co sugerował Ruzski. Wyjaśnienie jest bardzo proste: 1 marca o 17

czterdzieści pięć do kwatermistrza Frontu Północnego (dowodził nim gen. Ruzski) zadzwonił gen. Klembowski, który prosił o przekazanie Ruzskiemu, że Aleksiejew i w. ks. Sergiusz Michajłowicz, proszą go o przekonanie Mikołaja II, aby opublikował manifest „o odpowiedzialnym gabinecie”. Gen. Aleksiejew miał o tym wspomnieć w osobnym telegramie^[18].

Wracając do rozmowy cara z Ruzskim. Ten ostatni po otrzymaniu telegramu Aleksiejewa, wrócił do wagonu monarchy i pokazał mu go. „W tej sytuacji car zgodził się na wysłanie telegramu do gen. Iwanowa, żeby powstrzymał się od wszelkich działań”. Nadano go już 2 marca, „20 minut po północy”. Generał pozostał u Mikołaja około godziny. Piętnaście po piątej „wysłano do Aleksiejewa telegram, że może opublikować zaprojektowany manifest”. Ale w tym właśnie czasie toczyła się kolejna „historyczna” i bardzo długa rozmowa telefoniczna; zaczęła się o 3 trzydzieści rano, rozmawiali Rodzianko i Ruzski”^[19].

Wnioski z niej były następujące: po pierwsze sytuacja jest na tyle poważna, że żadne manifesty nie mają sensu, po drugie car powinien abdykować na rzecz syna, regentem powinien zostać brat w. ks. Michał. Mikołaj dowiedział się o wszystkim od Ruzskiego o 10 piętnaście. Nie było żadnej nadziei na uratowanie tronu, ale z drugiej strony: „Nie bardzo też było wiadomo, co robić i jak postępować – wstrząs był zbyt wielki”. Wszystko zostało wyjaśnione po telegramie gen. Aleksiejewa do dowódców wszystkich frontów (wysłał go gdy Ruzski był u cara), w której przedstawivszy rys sytuacyjny, postulował jako wyjście z sytuacji abdykację monarchy na rzecz syna i prosił o opinię na ten temat. Ruzski pokazał carowi ten telegram (otrzymał go jako dowódca Frontu Północnego), w tej sytuacji postanowiono czekać na nadejście odpowiedzi. We wszystkich przychyłono się do zdania Aleksiejewa, także gen. Ruzski. „...Mikołaj II nie miał już wyjścia i około godziny 15 polecił zawiadomić Rodziankę i Aleksiejewa, że zgadza się abdykować”. W tym czasie przyszła wiadomość, że mają przybyć „z ramienia Tymczasowego Komitetu Dumy Guczow i Szulgin”. Ruzski wydał

rozkazy, aby najpierw przyprowadzono ich do niego, tak się jednak nie stało^[20].

Wysłańnicy Tymczasowego Komitetu Dumy mieli uzyskać abdykację cara na rzecz syna. Mikołaj „jeszcze przed ich przybyciem” zmienił decyzję i postanowił zrzec się tronu na rzecz brata „nie chcąc rozstawać się z synem”. Pokrzyżowało to plany monarchistów. Milukow skomentował to następująco: jego zdaniem: „Mikołaj nie wiedząc jaka będzie przyszłość, wolał wystawić na próbę brata niż syna. Zawsze bowiem myślał tylko o sobie i o swoich najbliższych (tzn. o żonie i dzieciach, nie o bracie); uchylając się od trudnej, ale już przecież do pewnego stopnia przygotowanej decyzji, jak gdyby na nowo powoływał do życia całą kwestię monarchicznej formy rządów”. W trakcie rozmowy z wysłańnikami Dumy, car po przedstawieniu mu sprawy przez Guczkowa „odpowiedział, podobno tonem bardzo spokojnym, że do godziny trzeciej myślał o Aleksym, ale zmienił zamiar i chce abdykować na rzecz brata. Dyskutować nie było potrzeby”^[21].

Podpisano trzy dokumenty: „o abdykacji na rzecz Michała, o powierzeniu ks. Lwowi misji utworzenia nowego rządu oraz o nominacji w. ks. Mikołaja Mikołajewicza na stanowisko naczelnego dowódcy: Wszędzie wpisano wcześniejszą godzinę, „aby nie stwarzać wrażenia, iż podpisano je dopiero pod naciskiem wysłańników”. A była już północ. Mikołaj wyjechał do Mohylewa po godzinie, „wpisując do swego dziennika znane zdanie: „O pierwszej w nocy wyjechałem z Pskowa, z przygniatającym uczuciem tego, co przeżyłem. Wokół zdrada, tchórzostwo i kłamstwo”^[22].

Akt abdykacji był krótki (tylko 30 wierszy). Mówił o wojnie, którą należy kontynuować, „aż do zwycięstwa”. Aby było to możliwe, „monarcha postanawia – w uzgodnieniu z Dumą Państwową – zrzec się tronu i władzy najwyższej”. Car nie chcąc się jednak rozstawać z synem przekazał tron bratu w. ks. Michałowi Aleksandrowiczowi, „wyrażając przy tym życzenie, ażeby

„kierował sprawami państwowymi w całkowitej i nienaruszalnej jedności z przedstawicielami narodu w instytucjach ustawodawczych...”^[23].

Od 3 marca historia naszego bohatera odtąd „już tylko byłego cara” związana jest „odtąd z aspektami zupełnie innymi – co najmniej jednak jeszcze przez kilka dni było inaczej, dopóki przebywał w Mohylewie”^[24] ^[25].

Przede wszystkim należało załatwić kwestię przejazdu Mikołaja z Mohylewa do Carskiego Sioła, a także „rozwiązać świętą dworską”. Dlatego 4 marca gen. Aleksiejew „zwrócił się w imieniu ostatniego cara do ks. Lwowa (nowy premier – przyp. aut.), prosząc o wydanie takich zarządzeń, aby: zabezpieczyć swobodny przejazd eks monarchy do Carskiego Sioła i pobyt tamże, dopóki dzieci nie wrócą do zdrowia; potem cała rodzina chciałyby wyjechać na północ, do miejscowości Romanow w rejonie Murmańska. Odpowiedź Rządu Tymczasowego przyszła 6 marca i była pozytywna” .

Wkrótce okazała się ona „bezprzedmiotowa”, gdyż „3 marca Komitet Wykonawczy Rad postanowił aresztować przedstawicieli dynastii – na razie Mikołaj o tym oczywiście nie wiedział i w oczekiwaniu na wyjazd z Mohylewa zaczął się żegnać. 4 marca przybyła do Mohylewa cesarzowa – matka, tegoż dnia nadeszły pierwsze wiadomości od żony”. Następnego dnia Mikołaj pożegnał się...z Fredericksem i Wojejkowem”.

Z Łucka nadszedł list od gen. Wasyla Hurko, który zarzucał Rządowi Tymczasowemu, że posługuje się hasłami wolnościowymi, „a jednocześnie wtrąca do więzienia tych, którzy nie są przecież winni, że działali stosując się do dawnych ustaw”. Wojskowi przedstawiciele Ententy przy Kwaterze Głównej pragnęli „jechać z byłym carem do Carskiego Sioła”, ale im odmówiono. „Dnia 7 marca Rząd Tymczasowy postanowił uznać Mikołaja i Aleksandrę Fiodorownę za pozbawionych wolności i wysłał do Mohylewa swoich przedstawicieli. Przybyli oni do

Kwatery Głównej 8 marca o godzinie 15”^[26].

Miał już wtedy za sobą Mikołaj wydanie „pożegnального rozkazu do armii (o godz. 10 piętnaście) i całą serię spotkań pożegnanych. „Od godziny 12 do 16 trzydzieści Mikołaj przebywał w wagonie matki, która odjeżdżała do Kijowa. W pewnym momencie wszedł do tego wagonu Aleksiejew i oświadczył carowi, że powinien się uważać „jak gdyby” za aresztowanego”. Komisarze weryfikowali listę osób towarzyszących. „Pociąg ruszył o 16 pięćdziesiąt, a do Carskiego Sioła przybył następnego dnia, 9 marca, o godzinie 11 trzydzieści. Jeszcze 8 marca Aleksandra Fiedorowna otrzymała wiadomość, że jest aresztowana – powiedział jej o tym pełniący już funkcję komendanta okręgu gen. Ławr Korniłow, który przyjechał w tym celu specjalnie do Carskiego Sioła”^[27].

W ramach krótkiego podsumowania należy stwierdzić, że carat – car „nie rezygnował z walki do końca, do ostatniej chwili”. Nie można uznać, że udzielenie „zgody na odpowiedzialny gabinet” 1 marca 1917 r., oznaczało dobrowolne poddanie się. „Można to nazwać brakiem umiejętności myślenia politycznego, ograniczeniem szaleństw, ale sama wytrwałość i upór wprost podziwu godne”. Czy więc „system sam padał? Odpowiedź nie wymaga zastanawiania się: nie system ten trzeba było obalić, i to w procesie skomplikowanym i niełatwym”. Mogło być gorzej, gdyby cara nie zawiodły siły, na które „miał prawo liczyć”. Z jednym należy się zgodzić: „Gdyby jednak Mikołaj wiedział, co czeka i jego samego, i kierowany przez niego system, na pewno szukałby bardziej skutecznych środków przeciwdziałania. Zrozumiałby przede wszystkim, że w tzw. kołach liberalnych, „ludzie wiele mówią, chętnie mówią, nawet odważnie mówią, lecz długa jest droga od krzyków do czynu. Przestraszyłyby się uświadamiając sobie, że zagłada zbliża się ku jego tronowi z zupełnie innej strony...” Nie był jednak przecież wszechwiedzący^[28].

[\[1\]](#) L. Bazyłow, Obalenie caratu, Warszawa 1976, s. 296.

[\[2\]](#) Dokładny opis ich przebiegu znajdujemy na ss. 301-308.

[\[3\]](#) Tamże, s. 308.

[\[4\]](#) Tamże, s. 336-339.

[\[5\]](#) Tamże, s. 339-340.

[\[6\]](#) Tamże, s. 341-342.

[\[7\]](#) Tamże, s. 354-357.

[\[8\]](#) Tamże, s. 357-358.

[9] Tamże, s. 366

[\[10\]](#) Tamże, s. 376.

[\[11\]](#) Tamże, s. 386.

[\[12\]](#) Tamże, s. 387 i 388.

[\[13\]](#) Tamże, s. 392.

[\[14\]](#) Tamże, s. 410-411.

[\[15\]](#) Autor dał szczególny opis na ss. 411-414, ja ograniczyłem się ze względu na charakter pracy tylko do głównych faktów.

[\[16\]](#) Tamże, s. 414-415.

[\[17\]](#) Zainteresowanych problemem odsyłam na ss. 416-421.

[\[18\]](#) Tamże, s. 421-425.

[\[19\]](#) Tamże, s. 425.

[\[20\]](#) Tamże, s. 426-430.

[\[21\]](#) Tamże, s. 431.

[\[22\]](#) Tamże, s. 433.

[\[23\]](#) Tamże, s. 433.

[\[24\]](#) Tamże, s. 434.

[\[25\]](#) Tamże, s. 435-436.

[\[26\]](#) Tamże, s. 437.

[\[27\]](#) Tamże, s. 437-438.

[\[28\]](#) Tamże, s. 440-441.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Psychologiczne prawidłowości rozwoju pojęć

Realizacja zadań kształcenia ogólnego we wszystkich okresach rozwoju psychicznego wymaga rozumienia znaczenia wielu pojęć różnorodnych pod względem stopnia konkretności. Stopień konkretności pojęć zależy od tego, czy mają one swoje desygnaty – odpowiedniki w otoczeniu i są one dostępne

bezpośredniemu, zmysłowemu poznaniu. Są nimi np.: przedmioty, świat roślin, zwierząt, zjawiska atmosferyczne i wszystkie inne. Jeśli dostępne są bezpośrednio obserwacji, nie ma trudności w przyswojeniu tych pojęć. Znacznie trudniej natomiast przebiega rozumienie i przyswajanie tych pojęć, które nie mają swych desygnatów, a dotyczą określenia stosunków międzyludzkich (gniewać się, oskarżać), cech charakteru, stanów psychicznych, liczebności przedmiotów. Proces przyswajania tej grupy pojęć jest znacznie dłuższy i wymaga wielu doświadczeń, oraz organizowanych sytuacji, zdarzeń. Kształtowanie pojęć i ich przyswajanie jest ściśle powiązane z rodzajem myślenia, które rozwija się z wiekiem.

„Myślenie jest czynnością umysłową, dzięki której poznajemy rzeczywistość w sposób pośredni”.[1]

W psychologii przyjęto następujące rodzaje myślenia:

- **sensoryczno – motoryczne**
- **konkretno – wyobrażeniowe**
- **słowno – logiczne (abstrakcyjne)**

Myślenie sensoryczno – motoryczne – czyli zmysłowo-ruchowe, występuje u dzieci w pierwszych dwóch latach życia. Orientacja o otaczającym świecie tworzy się głównie na podstawie tego, co dziecko dotyka i czym manipuluje, co bada. Pojęcie danego przedmiotu sprowadza się do zapamiętanego obrazu, który wyprzedza rozumienie, a w dalszej kolejności przyswojenie jego symbolu słownego wraz z jego znaczeniem. Proces kształtowania pojęć łączy się z mową, gdyż słowa stają się nazwami pojęć, dostrzegamy, uświadamiamy sobie znaczenie rozwoju mowy dla rozwoju myślenia dzieci.

„Mowa stwarza nowe warunki dla przebiegu procesów myślenia, dziecko kojarzy przedmiot ze słowem, które go oznacza. Dzięki wytworzonemu związkowi między przedmiotem a słowem, na dźwięk samego słowa, dziecko szuka tego przedmiotu i wówczas jest to myślenie konkretno-wyobrażeniowe”.[2]

W umyśle powstają obrazy zwane wyobrażeniami różnych elementów rzeczywistości. Są one odtworzeniami minionych spostrzeżeń. Dziecko może wyobrazić sobie las, w którym zbieraliśmy grzyby, jezioro, w którym kąpaliśmy się oraz wiele innych zjawisk i zdarzeń. Dzięki wyobrażeniom spostrzeżenia dzieci nie giną bez śladu; pozwalają gromadzić wiadomości o przyrodzie.

„Dostarczenie dziecku treści o charakterze obrazów opartych tylko na spostrzeżeniach i wyobrażeniach konkretnych rzeczy i zjawisk otaczającego go środowiska nie gwarantuje jeszcze pełnego poznania. Rozwój wyobrażeń przyrodniczych stanowi jednak wstępny szczebel na drodze kształtowania się najwyższej formy myślenia, jakim jest myślenie pojęciowe” zwane także **abstrakcyjnym** lub **słowno – logicznym**. [3]

W tworzeniu pojęć biorą udział następujące operacje myślowe:

- **analiza** – myślowe rozdzielanie poznanych całości (przedmiotów sytuacji, zadań) i wykrywanie ich części składowych.
- **synteza** – scalanie rozdzielonych przez analizę elementów. Obie czynności są nierozłączne i występują równocześnie w toku poznawania.
- **porównywanie** – czynność myślowa, w której ujmuje się podobieństwa i różnice zestawionych przedmiotów i innych składników rzeczywistości.
- **abstrahowanie** – polega na wyróżnieniu jednej własności rzeczy z pominięciem innych cech.
- **uogólnianie** – to synteza wspólnych cech dla grupy przedmiotów, zjawisk lub sytuacji jednego rodzaju. [4]

„Dzięki wymienionym czynnościom myślowym w każdej jednostce rozwija się zdolność do grupowania przedmiotów, zjawisk czy sytuacji o wspólnych cechach, na podstawie których przypadki należące do danej klasy można odróżnić od innych elementów świata”. [5]

Zdolność ta, zwana myśleniem pojęciowym ma duże znaczenie przystosowawcze. Dzięki niej dzieci uczą się odróżniać np. ziemniak od jabłka, kłamstwo od prawdy itp.

Kierunki rozwoju pojęć są podobne u wszystkich dzieci w wieku przedszkolnym, jakkolwiek osiągnięty przez poszczególne jednostki poziom rozwoju w tej dziedzinie nie jest jednolity.

„W procesie przyswajania sobie pojęć, dziecko przechodzi od pojęć prostych do bardziej złożonych, wytwarzając stopniowo pojęcia uporządkowane hierarchicznie, tj. włączane do coraz szerszych klas”[6] np. dziecko 6 letnie rozumie już nie tylko że róża, tulipan i fiołek są kwiatami, a kasztan i lipa drzewami, lecz także, że jedno i drugie – kwiaty i drzewa- to rośliny.

Drugi kierunek to przechodzenie od pojęć ogólnych do szczegółowych.

Dzieci przyswajają najpierw pojęcia rodzajowe – drzewa, kwiaty, ptaki, a potem dopiero pojęcia poszczególnych gatunków tych roślin i zwierząt.

Wraz z wiekiem dziecko coraz sprawniej odróżnia cechy ogólne, wspólne całej grupie przedmiotów, od cech szczegółowych, a zwiększenie się zasobów słownika czynnego, ułatwia mu wytwarzanie pojęć specyficznych.

Pani **H. Gutowska** proponuje siedem etapów w procesie kształtowania pojęć:

1 > zetknięcie dziecka z przedmiotami, zjawiskami, nazywanie przedmiotów i zjawisk, pokazywanie przedmiotów tej samej klasy,

2 > porównywanie przedmiotów, grupowanie ich według określonej cechy,

3 > porównywanie przedmiotów, wyszukiwanie cech wspólnych,

4 > porównywanie przedmiotów, wyszukiwanie cech różniących,

5 > abstrahowanie (odrzućanie, pomijanie cech nieistotnych),
6 > uogólnianie cech istotnych, stałych, wiązanie z nazwą, próby definiowania,

7 > zastosowanie przyswojonego pojęcia w nowych sytuacjach, w innym kontekście, dzięki czemu dziecko utrwala pojęcia nowe, zdobywa większą jasność i wyrazistość, oraz włącza je do systemu pojęć już znanych [7]

---

[1] St. Lipina: Kształtowanie pojęć dzieci w wieku przedszkolnym. WSiP Warszawa 1984, s.18

[2] W. Szewczuk: Psychologia, WsiP, Warszawa 1975, s. 332

[3] A. Jurkowski: Ortogeneza mowy i myślenia. WsiP, Warszawa 1975, s. 121

[4] A. Jurkowski: Tamże, s. 137

[5] J.S. Burner: Poza dostarczone informacje, PWN, Warszawa 1975, s. 137

[6] E.B. Hurlock: Rozwój dziecka, PWN, Warszawa 1960

[7] H. Gutowska: Środowisko społeczno-przyrodnicze w klasie 1-3, Książka przedmiotowo-metodyczna WSiP Warszawa 1982

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Zakończenie pracy magisterskiej z początku wieku

W ostatnich latach obserwuje się tendencję spłykania i poszerzania kanałów dystrybucji. Zmniejsza się liczba etapów oddzielająca producenta od konsumenta, ale – z drugiej strony – pojawia się coraz więcej możliwości dokonania zakupów, tym samym zwiększa się prawdopodobieństwo zauważenia marki przez konsumenta. Doroczne przeglądy stanowiące element planu marketingowego powinny zauważać nowe tendencje i zmiany w kanałach dystrybucji.

Ważną rolę w wyborze kanału dystrybucji odgrywa wygoda zakupu – trzeba dostosować je do nowego stylu życia konsumentów i oferować mu towary wtedy, gdy mu to odpowiada. Marketingowa orientacja przedsiębiorstwa wymaga przywiązywania większej wagi do dystrybucji towarów, jest ona bowiem potencjalnym obszarem znacznych oszczędności kosztów i zwiększania satysfakcji klienta.

W wyniku przeprowadzonej analizy sieci dystrybucyjnej firmy Optimus można wyciągnąć następujące wnioski:

- sieć dystrybucyjna firmy Optimus obejmuje Centralę w Nowym Sączu wraz z Oddziałem w Bydgoszczy, firmy Grupy Optimus funkcjonujące jako samodzielne spółki oraz sieć autoryzowanych dealerów;
- firma Optimus realizuje sprzedaż za pomocą wielu pośrednich i bezpośrednich kanałów dystrybucji;
- udział kanałów pośrednich w latach 1999 i 2001 wynosił 75% całości sprzedaży;
- udział podstawowego kanału jakim jest sieć dealerska w 2001 r. wynosił 51% i zwiększył się w ostatnich 3 latach o 2%;

- w 2001 zmniejszyła się o 14% w porównaniu do 1999 r. ilość autoryzowanych dealerów Optimus SA;
- udział dużych firm dealerskich w sprzedaży firmy systematycznie się zwiększa z 47% w roku 1999 do 51% w 2001;
- spada udział obcych sieci dystrybucyjnych i sieci handlowych w sprzedaży produktów firmy;
- dynamicznie rozwijającym się kanałem dystrybucji jest sprzedaż internetowa.

Mając na uwadze powyższe należy uznać, że system dystrybucji w firmie Optimus S.A. przejął większość zachodnich standardów. Kanały stają się coraz krótsze, firma stara się aby jej produkty były sprzedawane przez dużą liczbę punktów nie zapominając jednak o wysokim standardzie obsługi i zadowoleniu klientów. W polityce dystrybucyjnej firmy widać ciągły kompromis między dostępnością do swoich produktów a globalnymi kosztami dystrybucji. Firma stara się znaleźć trzecią drogę czyli wypracować szeroki i łatwo dostępny kanał dystrybucji przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów fizycznej dystrybucji. Kanałem takim jest niewątpliwie sprzedaż internetowa. Coraz większa dostępność tego medium stale podnosi jego skuteczność, zachowuje wysoki standard obsługi, dużą wygodę zakupu oraz stosunkowo niskie koszty obsługi.

Firma Optimus S.A. dysponując wieloma różnymi kanałami dystrybucji stara się je dostosować do określonych typów zamówień i transakcji. Klient zamawiający system integracyjny nie musi zamawiać sprzętu z innych źródeł, jest on mu dostarczany natychmiast w formie jaka mu w konkretnej sytuacji najbardziej odpowiada. Pozwala na to efekt synergii powstający między różnymi profilami działalności przedsiębiorstwa. Wykorzystywanie tych okoliczności również prowadzi do ograniczenia kosztów dystrybucji przy jednoczesnym maksymalizowaniu zadowolenia klientów.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę

Rozwój **transportu** samochodowego

Drogowy transport towarowy

W latach 1996-1997 – wg danych GUS – w rejonowych urzędach administracji ogólnej zarejestrowanych było ponad 1,4 mln samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych. Ok. 34% przewozów transportu samochodowego – w tonach i ok. 60% przewozów w tkm, wykonywanych było w ramach transportu zarobkowego. 66% przewieziono transportem samochodowym własnym. Szacuje się, że 92% przewoźników transportu zarobkowego stanowią firmy prywatne. Wśród nich, aż 74% przewoźników posiada od 1 do 4 pojazdów i zatrudnia do 5 osób. Tylko 26% to przedsiębiorstwa zatrudniające ponad 5 osób. Szacuje się także, że tylko ok. 20% firm prowadzi działalność wyłącznie transportową. W wielu przypadkach (m.in. ze względu na bezpieczeństwo ekonomiczne) podmioty gospodarcze wykonują szereg innych usług, wśród nich – działalność spedycyjną.

Transport międzynarodowy

W ostatnich kilku latach występuje zamrożenie liczby koncesji na wykonywanie międzynarodowego transportu rzeczy w związku z ograniczoną liczbą zezwoleń zagranicznych, otrzymywanych przez MTiGM w ramach kontyngentów ustalanych na zasadzie wzajemności, od zagranicznych władz transportowych; stwarza to ograniczenie ilościowe dostępu do zawodu przewoźnika

drogowego. Według stanu na początek 1999 r., udzielonych zostało 23.338 koncesji na przewozy towarowe. Koncesje te są w posiadaniu 6.945 firm; w 1998 r. powstało 1.126 nowych przedsiębiorstw transportu drogowego towarowego, dysponujących łącznie 1.789 koncesjami.

Ponad 42% firm posiada zaledwie 1 pojazd, 41% – dysponuje od 1 do 4 pojazdami; tylko 9 firm posiada od 51 do 100 pojazdów, natomiast 2 mają więcej niż 100 pojazdów. Tabor ten jest nowoczesny i spełnia europejskie (określone przez EKG ONZ oraz UE) standardy techniczne; na ponad 23 tys. pojazdów ciężarowych wykonujących przewozy międzynarodowe ok. 50% to tabor ekologiczny (jest to wskaźnik lepszy, niż w Niemczech).

Obserwuje się wzrastającą tendencję udziału kapitału zagranicznego w polskim rynku transportowym (powstają niezależne zagraniczne firmy transportowe; tworzone są oddziały firm w Polsce; firmy zagraniczne wchodzi w spółki z polskimi firmami; firmy zagraniczne obsługują polskich klientów własnym taborom). Liczba zarejestrowanych firm z udziałem kapitału zagranicznego wynosiła w 1998 r. ok. 90.

Transport krajowy

Zdecydowanie gorsze jest rozeznanie MTiGM na temat stanu i struktury krajowego transportu zarobkowego rzeczy. Brak jest skutecznego i prawnie umocowanego systemu monitorowania rynku transportu drogowego, w tym zwłaszcza – krajowego transportu drogowego.

Szacuje się, że struktura firm zajmujących się wykonywaniem przewozów zarobkowych rzeczy na terenie kraju jest podobna, jak w wyżej opisanej ogólnej charakterystyce. Analiza danych statystycznych dot. pojazdów samochodowych ciężarowych, o tonażu od 3,5 tony wzwyż, wykazuje że 75% z nich to pojazdy wyprodukowane do 1997 r. Zdecydowana liczba starych pojazdów jest wykorzystywana w transporcie krajowym i – jak się szacuje – znajduje się w posiadaniu firm i użytkowników prywatnych.

Jak tego dowodzą analizy porównawcze, struktura przedsiębiorstw polskich nie różni się znacząco od tej, jaka występuje w Unii Europejskiej, gdzie aż 78% przedsiębiorstw posiada do 5 pojazdów (w Polsce 74% – do 4 pojazdów). Nie w tym też leży największy problem, czego dowodem jest ogromna aktywność i przedsiębiorczość tzw. „małych” przewoźników z Holandii, Belgii, Niemiec czy Francji. Firmy małe mają szereg zalet, ułatwiających im funkcjonowanie na rynku, a nawet skuteczne konkutowanie o klienta. Należą do nich:

- względna łatwość zarządzania i nadzoru przez właściciela,
- niskie koszty działalności,
- dobre relacje na linii kierownictwo-personel, lepsza atmosfera pracy, niż w dużych przedsiębiorstwach,
- zdolność do elastycznego reagowania na zmiany na rynku,
- usytuowanie na określonym, wąskim fragmencie rynku, zapewniającym względne poczucie bezpieczeństwa w aspekcie konkurencji.

Generalnie ekspansywność „małych” przewoźników z państw Europy Środkowej i Wschodniej (w tym również i z Polski) jest zauważalna. Z prac studialnych wykonanych w latach 1998-1999 przez firmy konsultingowe NEA (holenderską) i Prognos AG (szwajcarską) wynika, że przewoźnicy z państw Europy Środkowej i Wschodniej – w ciągu ostatniego 10-lecia – opanowali fragment samochodowego rynku transportowego obejmujący przewóz towarów w układzie Wschód-Zachód. Ich udział w 1996 r. wyniósł tu ok. 78%, w porównaniu z udziałem przewoźników z UE – tylko 22%. Wynika to głównie z silniejszej pozycji konkurencyjnej w aspekcie kosztów, które są w EŚW niższe.

Istnieją wszelkie przesłanki ku temu, aby polscy przewoźnicy nie tylko zachowali swoją pozycję na krajowym i międzynarodowym rynku zarobkowego transportu towarów, ale także – by odnieśli wymierny sukces na rynkach państw Unii Europejskiej i wyraźnie skorzystali z członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

W tym celu, MTiGM dążyć będzie do stymulowania właściwych zachowań polskich przedsiębiorców, m.in. poprzez wprowadzanie rozwiązań prawnych w transporcie oraz realizację programu edukacyjnego. Chodzi o to, aby istniejąca jeszcze różnica na niekorzyść polskich przewoźników w aspekcie posiadanych zasobów finansowych, efektywności, a w szczególności – umiejętności organizacji i zarządzania polskim przedsiębiorstwem transportowym, została jak najszybciej zniwelowana.

Drogowy transport osób

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 1997 r. transport, gospodarka magazynowa i łączność stanowiły ogółem 5,7% Produktu Krajowego Brutto (PKB). W tej wielkości, 12% przypadało na transport osób (bez komunikacji miejskiej). Szacuje się, że spośród 81,5 tys. autobusów i autokarów zarejestrowanych w Polsce w 1997 r., 46 tys. wykorzystywanych było w zarobkowym przewozie osób na terenie kraju i w transporcie międzynarodowym. Liczbę zatrudnionych tu pracowników ocenia się na ok. 100-200 tys.

Pozostałe pojazdy (23 tys.) zaangażowane były w przewozach na potrzeby własne oraz w komunikacji miejskiej (12,5 tys.).

Transport międzynarodowy

Według stanu na początek 1999 r. udzielonych zostało 7.000 koncesji na przewozy osób. Koncesje te są w posiadaniu 2.626 firm; w 1998 r. powstało 605 nowych przedsiębiorstw transportu drogowego pasażerskiego, dysponujących łącznie 855 koncesjami.

Blisko 88% tych firm posiada od 1 do 4 pojazdów; zaledwie 8% firm posiada od 5 do 9 pojazdów, natomiast tylko dwie firmy dysponują powyżej 50 pojazdów.

Koncesje na międzynarodowy transport drogowy osób wydawane są bez ograniczeń ilościowych w przypadku dysponowania przez

firmę pojazdem ekologicznym.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Zestawienie przykładowych pytań obowiązujących na egzaminie z zakresu kompetencji zawodowych

Przeszacowanie wartości środków trwałych spowoduje:

- Zachowanie sumy bilansowej
- Zmniejszenie wartości umorzenia środków trwałych
- Zwiększenie należności
- Zwiększenie wartości kapitałów własnych spółki

Czy autobusy wykorzystywane do przewozów pasażerskich w ramach umowy INTERBUS muszą mieć certyfikat ekologiczny (EURO)?

- Muszą mieć, co najmniej certyfikat EURO 1
- Prawo tego nie wymaga
- Muszą mieć, co najmniej certyfikat EURO 2
- Nie muszą mieć, ale jest to pożądane, a w niektórych państwach może być wymagane

Uprawnienia do kontroli ruchu drogowego posiadają:

- Stowarzyszenie Transportowe
- Zarząd Dróg Publicznych
- Państwowa Inspekcja Handlowa

- Państwowa Inspekcja Sanitarna

Zatrudniony kierowca manipuluje przy tachografie w pojeździe bez wiedzy pracodawcy. Skutkiem jest niewłaściwy zapis. Kto ponosi odpowiedzialność prawną za działania pracownika?

- Każda osoba, która wie o wykroczeniu
- Jedynie pracodawca
- Jedynie kierowca
- Kierowca i pracodawca

Które z niżej wymienionych stwierdzeń nie jest zgodne z kodeksem handlowym?

- Spółka dzielona zostaje rozwiązana bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego w dniu wykreślenia jej z rejestru
- Spółki kapitałowe mogą łączyć się między sobą oraz ze spółkami osobowymi
- Spółki osobowe nie podlegają podziałowi
- Spółki w likwidacji mogą łączyć się z innymi spółkami

Do wewnętrznych źródeł finansowania inwestycji zaliczamy:

- Kredyty i udziały
- Obligacje, leasing i dotacje
- Wkłady, udziały i akcje
- Amortyzację, sprzedaż majątku, rezerwy i zysku

„Zielona Karta” to dokument ubezpieczenia samochodu ciężarowego:

- Od odpowiedzialności w zakresie nieszczęśliwych wypadków osób trzecich w ruchu międzynarodowym
- Od odpowiedzialności cywilnej i AUTO CASCO w ruchu międzynarodowym
- Od odpowiedzialności AUTO CASCO w ruchu międzynarodowym
- Od odpowiedzialności cywilnej w ruchu międzynarodowym

Drogi ewakuacyjne z obiektu budowlanego:

- Powinny prowadzić z miejsc największego skupienia pracowników
- Powinny prowadzić ze wszystkich pomieszczeń, w których mogą przebywać pracownicy
- Powinny umożliwiać pracownikom wzajemne powiadamianie się o grożącym niebezpieczeństwie
- Powinny prowadzić ze wszystkich pomieszczeń, w których mogą przebywać pracownicy i łączyć się w jednym miejscu, tak, aby była możliwość prostej kontroli, czy wszyscy zostali ewakuowani

Umowa realna to umowa, która:

- Jest umową odpłatną
- Dochodzi do skutku z chwilą podpisania tej umowy
- Jest umową agencyjną
- Dochodzi do skutku z chwilą przyjęcia towarów np. na skład, do przechowania itp.

Czy prawdopodobieństwo spowodowania przez kierowcę wypadku:

- Rośnie wielokrotnie szybciej niż stężenie alkoholu we krwi i zjawisko to potęguje się
- Rośnie liniowo wraz ze wzrostem stężenia alkoholu we krwi
- Jest niewielki i stałe przy stężeniu alkoholu we krwi nieprzekraczającym 1 promila, a potem lawinowo rośnie
- Nie zmienia się przy małym stężeniu alkoholu we krwi, a dopiero rośnie liniowo przy stężeniach powyżej 1 promil

Kto w imieniu Ministra Infrastruktury wydaje w Polsce zezwolenia na wykonywanie międzynarodowych przewozów drogowych osób?

- Zrzeszenie Regionalne Międzynarodowych Przewoźników Drogowych
- Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych
- Biuro Obsługi Transportu Międzynarodowego
- Ministerstwo Infrastruktury nie upoważniło żadnej

instytucji i zezwolenia wydaje Departament Transportu
Drogowego Ministerstwa

Przedmiotem ubezpieczenia przy grupowych ubezpieczeniach pracowników jest:

- Tylko życie i zdrowie pracowników oraz ich współmałżonków
- Życie i zdrowie pracowników oraz ich bliskich
- Tylko życie pracowników
- Tylko życie i zdrowie pracowników

Inwestycje to:

- Nieruchomości nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych
- Środki trwałe oddane do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej o podobnym charakterze
- Ulepszenia już istniejących środków trwałych
- Środki trwałe w budowie

Kara upomnienia lub nagany jest uznawana za niebyłą po:

- Czasie, który wcześniej określi pracodawca
- 2 latach nienagannej pracy
- 6 miesiącach nienagannej pracy
- 1 roku nienagannej pracy

Obligatoryjnym organem w każdej spółce kapitałowej jest:

- Zarząd oraz komisja rewizyjna
- Tylko rada nadzorcza
- Zarząd
- Rada nadzorcza oraz zarząd

Która z niżej wymienionych cech należy do cech niekorzystnego leasingu?

- Gwarancja szybkiej wymiany dóbr będących przedmiotem leasingu

- Możliwość poprawy płynności finansowej przedsiębiorstwa
- Wysoka opłata leasingowa
- Brak wymagania dotyczącego zabezpieczenia hipotecznego

Konto Koszty zarządu to konto:

- Bilansowe
- Żadna z powyższych
- Korygujące
- Pozabilansowe

Oferta jest czynnością prawną:

- Wielostronną
- Określającą relacje pomiędzy dwoma stronami
- Dwustronną
- Jednostronną

Podczas przejazdu wykonywanego w ramach transportu drogowego kierowca pojazdu samochodowego jest obowiązany mieć przy sobie i okazywać, na żądanie uprawnionego organu kontroli, wypis z licencji, dowód uiszczenia należnej opłaty za korzystanie z dróg krajowych, zapisy urządzenia rejestrującego samoczynnie prędkość jazdy, czas jazdy i czas postoju, obowiązkowe przerwy i czas odpoczynku, a ponad to:

- Odpowiednie zezwolenie,
- Odpowiednie zezwolenie wymagane w międzynarodowym transporcie drogowym,
- Formularz jazdy,
- Odpowiednie zaświadczenie

Do obowiązków przewoźnika przesyłek należą:

- Przewiezienie przyjętej do przewozu przesyłki bez jej uszkodzenia
- Sprawdzenie zawartości przesyłki zlecanej do przewozu
- Sprawdzenie kompletności informacji zawartych w dokumentach załączonych do ładunku przez nadawcę
- Reklamowanie przewożonego towaru

Sprzedż za gotówkę papierów wartoŝciowych stanowiących długoterminową lokatę spowoduje:

- Źadne z powyższych
- Zmniejszenie aktywów obrotowych
- Obciężenie kosztów operacji finansowych
- Zwiększenie kapitału obrotowego netto (kapitału pracującego)

Przedmiotem umowy najmu mogą być:

- Tylko rzeczy nieruchome
- Rzeczy ruchome i nieruchome, a także części składowe nieruchomości
- Tylko rzeczy ruchome

Kara upomnienia lub nagana uznawana jest za niebyłą po:

- Czasie, który wcześniej określił pracodawca
- 6 miesiącach
- 1 roku nienagannej pracy
- 2 latach

Policjant umundurowany może zatrzymać pojazd:

- W kaŝdych warunkach i sytuacji
- Tylko w terenie zabudowanym
- W kaŝdym miejscu i sytuacji pod warunkiem, że nie utrudnia to ruchu i nie zagraża bezpieczeŝtwu ruchu drogowego
- W kaŝdym miejscu i sytuacji w terenie niezabudowanym

Opłaty za licencję w międzynarodowych przewozach osób wynoszą:

- Za kaŝdy pojazd po 100% kwoty określonej przepisami
- 100% kwoty określonej przepisami za pierwszy pojazd oraz za kaŝdy następnny pojazd po 60% kwoty naleŝnej za pierwszy pojazd
- 100% kwoty określonej przepisami za pierwszy pojazd oraz za kaŝdy następnny pojazd po 80% kwoty naleŝnej za

pierwszy pojazd

- 100% kwoty określonej przepisami za pierwszy pojazd oraz za każdy następny pojazd po 50% kwoty należnej za pierwszy pojazd

Promocja sprzedaży polega na:

- Stosowaniu cen urzędowych
- Bardziej punktualnym kursowaniu autobusów
- Dodaniu zachęt o charakterze materialnym do oferowanego produktu
- Podniesienie cen usług

Ubezpieczenie pasażerów w międzynarodowych przewozach osób:

- Nie jest wymagane, gdyż decyzja w tej sprawie należy tylko do pasażerów
- Jest obowiązkowe tylko w komunikacji regularnej
- Jest obowiązkowe w każdym przypadku
- Jest obowiązkowe tylko w przypadku okazjonalnych przewozów osób

Celem Konwencji Wiedeńskiej jest międzynarodowe ujednoczenie przepisów ruchu drogowego w krajach członkowskich. Które z niżej wymienionych wielkości Konwencja ta nie reguluje?

- Dopuszczalnej prędkości pojazdów
- Znaków drogowych
- Przepisów ruchu drogowego
- Uznawania dowodów rejestracyjnych pojazdów

Rozliczanie wierzytelności za pomocą akredytywy dokonywane są w formie bezgotówkowej z wyodrębnionych na ten cel środków dłużnika:

- Przez bank dłużnika
- Przez bank wierzyciela
- Przekazem pocztowym
- Przez każdy dowolny bank

Które z niżej podanych przyczyn nie mogą być podstawą wygaśnięcia zezwolenia na wykonywanie międzynarodowych przewozów osób:

- Odstąpienie zezwolenia osobie trzeciej
- Upływ terminu określonego w zezwoleniu
- Upadłość przedsiębiorstwa
- Zrzeczenie się zezwolenia przez przewoźnika

Czy polskie prawo jazdy jest uznawane przez kontrolę ruchu drogowego we wszystkich krajach?

- Jest uznawane tylko w tych krajach, które uznały Konwencję Wiedeńską, a w pozostałych krajach wymagane jest międzynarodowe prawo jazdy
- Jest uznawane tylko w tych krajach, które uznały Konwencję Genewską, a w pozostałych krajach wymagane jest międzynarodowe prawo jazdy
- Nie jest uznawane i kierowca powinien posiadać międzynarodowe prawo jazdy
- Tak, zawsze jest uznawane

Zdolność do czynności prawnych to:

- Zdolność prowadzenia procesów sądowych
- Posiadania zdolności do formułowania definicji prawnych
- Zdolność do nabywania praw i zaciągania zobowiązań za pomocą czynności prawnych

Które z niżej wymienionych uprawnień nie posiada strażnik straży miejskiej?

- Sprawdzenie dokumentów wymaganych w związku z kierowaniem pojazdem lub jego używaniem
- Kontrola kierujących pojazdami niestosujących się do zakazu ruchu w obu kierunkach
- Kontrola uczestników ruchu naruszających przepisy o zatrzymaniu lub postoju pojazdów
- Kontrola prędkości pojazdu

Które z założeń są prawdziwe dla rachunku kosztów zmiennych:

- Produkty wycenia się po technicznym koszcie wytworzenia
- Koszty stałe traktuje się jako koszty stałe
- Marża brutto jest różnicą między przychodami a kosztami zmiennymi produkcji sprzedanej
- Koszty dzieli się na stałe i bezpośrednie

Do pasywów przedsiębiorstwa zaliczamy:

- Majątek przedsiębiorstwa i wyposażenie
- Źródła finansowania majątku przedsiębiorstwa
- Papiery wartościowe
- Majątek trwały przedsiębiorstwa

Jaką formą promocji jest public relations?

- Jest formą sprzedaży osobistej, zajmującej szczególne miejsce w kształtowaniu popytu na usługi transportowe i spedycyjne
- Jest metodą tworzenia przez przedsiębiorstwo własnego pozytywnego wizerunku (dobrego imienia)
- Jest formą zachęty o charakterze materialnym mającym na celu skłonienie klienta do zakupu oferowanej usługi
- Jest płatną formą nieosobistej prezentacji i promocji usługi przez określonego nadawcę

Organizacje społeczne i zawodowe w transporcie drogowym:

- Przejmują od swoich członków (przedsiębiorstw) część kompetencji decyzyjnych i w tym zakresie zarządzają nimi
- Bronią interesów swoich członków wobec organów administracji państwowej
- Pozwalają tylko i wyłącznie na wymianę doświadczeń w zakresie transportu między członkami tych organizacji
- Ustalają ceny za usługi przewozowe, które są obowiązujące dla członków tych organizacji

Czy spółki osobowe mogą łączyć się ze spółkami kapitałowymi?

- Mogą, ale po połączeniu spółką przejmującą musi być spółka kapitałowa
- Mogą, ale po połączeniu spółką przejmującą musi być spółka osobowa
- Mogą bez żadnych ograniczeń
- Nie mogą, gdyż podlegają pod inne przepisy prawa

Wypłata odszkodowania z tytułu ubezpieczeń majątkowych odbywa się na podstawie:

- Rachunków dokumentujących poziom poniesionych kosztów w celu naprawienia szkody
- Oświadczenia sprawcy szkody o zakresie wyrządzonych strat
- Polisy ubezpieczeniowej, w której określona jest wysokość należnego odszkodowania
- Oświadczenia poszkodowanego, określającego wysokość należącego mu się odszkodowania

Wskaźnik IRR – wewnętrzna stopa zwrotu jest wskaźnikiem:

- Płynności
- Zadłużenia
- Wyceny rynkowej
- Rentowności

Ochrona ubezpieczenia AUTOCASCO obowiązuje, gdy szkoda powstała:

- W pojeździe, którego kierowca zbiegł z miejsca wypadku
- Podczas kierowania pojazdem bez ważnego badania technicznego
- Na skutek nieumyślnego błędu kierowcy
- Podczas kierowania pojazdem w stanie wskazującym na spożycie

Umowa sprzedaży do zobowiązanie do:

- Przeniesienia na własność biorącego określonej ilości pieniędzy

- Wytworzenia rzeczy i dostarczenia jej kupującemu
- Przeniesienie prawa własności rzeczy z jednej osoby na drugą za ustaloną cenę
- Przeniesienie praw własności rzeczy z jednej osoby na drugą w zamian za przyrzeczenie tej osoby o oddaniu rzeczy w określonym terminie

Zysk netto jest:

- Różnicą nadwyżki finansowej i amortyzacji
- Różnicą kosztów sprzedaży i podatku dochodowego
- Różnicą zysku od opodatkowania i podatku dochodowego
- Sumą zysku operacyjnego i pozostałych dochodów

Firma zapłaciła odsetki od kredytu. Są to koszty:

- Finansowe
- Pozostałe koszty operacyjne
- Żadna z powyższych
- Związane z działalnością operacyjną (usługi bankowe)

Zarządzanie strategiczne:

- Wyznaczają cele przedsiębiorstw na okres nie dłuższy niż 2 lata
- Wyznaczają szczegółowo rozpisane cele przedsiębiorstwa w poszczególnych dziedzinach jego działania
- Wyznaczają ogólny zarys celów przedsiębiorstwa w perspektywie, co najmniej 10 lat
- Wyznaczają cele oraz ustalają program działania przedsiębiorstwa w podstawowych zarysach

Których z niżej wymienionych informacji nie potrzeba przedstawiać we wniosku na przewóz odpadów z zagranicy?

- Wskazane miejsca odzysku
- Wskazanie trasy wwozu odpadów, rodzaju transportu i opakowania odpadów dla odpadów niebezpiecznych
- Wskazanie imienia i nazwiska kierowcy dokonującego przewozu posiadającego stosowne uprawnienia do przewozu

odpadów niebezpiecznych

- Opis sposobu gospodarowania przywiezionymi odpadami, w tym opis technologii ich odzysku wraz z opisem oddziaływania na środowisko

Przedmiotem ubezpieczenia przy grupowych ubezpieczeniach pracowników jest:

- Tylko życie pracowników
- Tylko życie i zdrowie pracowników
- Tylko życie i zdrowie pracowników oraz ich współmałżonków
- Życie i zdrowie pracowników oraz ich bliskich

Których z niżej wymienionych wielkości nie rejestruje tachograf

- Prędkości jazdy
- Czasu jazdy pojazdu
- Przebytej odległości
- Temperatury silnika i zużycie paliwa

Konwencja CMR wprowadziła limit odpowiedzialności przewoźników w przypadku całkowitej lub częściowej utraty masy brutto towaru w wysokości:

- 35 franków w złocie za 1 kg brakującej masy brutto towaru
- 15 franków w złocie za 1 kg brakującej masy brutto towaru
- 45 franków w złocie za 1 kg brakującej masy brutto towaru
- 25 franków w złocie za 1 kg brakującej masy brutto towaru

Formuła handlowa DDP (Delivered Duty Paid) oznacza ona, że:

- Formuła ta zawiera maksimum obowiązków sprzedającego; pokrywa jego koszty, ponosi ryzyko z nimi związane i opłaca należności celne w kraju importera

- Formuła ta zawiera maksimum obowiązków sprzedającego; organizuje on transport, pokrywa jego koszty, ponosi ryzyko z nimi związane i opłaca należności celne w kraju importera
- Formuła ta zawiera maksimum obowiązków sprzedającego; organizuje on transport, ponosi ryzyko z nimi związane i opłaca należności celne w kraju importera
- Formuła ta zawiera maksimum obowiązków sprzedającego; organizuje on transport, pokrywa jego koszty i opłaca należności celne w kraju importera

Minimalny wiek kierowców uprawniający do wykonywania międzynarodowych przewozów rzeczy wynosi:

- 21 lat
- 18 lat
- 19 lat
- 20 lat

Aby posiadać prawo do wykonywania międzynarodowego zarobkowego drogowego przewozu rzeczy należy uzyskać:

- Zaświadczenie
- Licencję
- Koncesję
- Zezwolenie

Do pasywów przedsiębiorstwa zaliczamy:

- Źródła finansowania majątku przedsiębiorstwa
- Papiery wartościowe
- Majątek przedsiębiorstwa i wyposażenie
- Majątek trwały przedsiębiorstwa

Kierowca autobusu powinien poddać się badaniom psychologicznym:

- Co 2 lata
- Co 5 lat oraz po upływie terminu określonego w orzeczeniu badania psychologicznego

- Po upływie terminu określonego w orzeczeniu badania psychologicznego
- Co 5 lat

Zdolność kredytowa polega na:

- Posiadaniu przez przedsiębiorstwo odpowiednich fachowców
- Posiadaniu przez przedsiębiorstwo odpowiedniego wyposażenia technicznego
- Zdolności do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami w uzgodnionym terminie
- Posiadanie przez przedsiębiorstwo wielu wierzycieli

W międzynarodowym przewozie osób autobusami do krajów Unii Europejskiej minimalna norma ekologiczna wymagana w stosunku do pojazdów to norma:

- Dotychczas obowiązują jedynie normy krajowe
- EURO 3
- EURO 1
- EURO 2

Kto w imieniu Ministra Infrastruktury wydaje w Polsce zezwolenia na wykonywanie międzynarodowych przewozów drogowych osób?

- Ministerstwo Infrastruktury nie upoważniło żadnej instytucji i zezwolenia wydaje Departament Transportu Drogowego Ministerstwa
- Biuro Obsługi Transportu Międzynarodowego
- Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych
- Zrzeszenie Regionalne Międzynarodowych Przewoźników Drogowych

Która z niżej wymienionych technologii elektronicznej wymiany informacji przesyła te informacje wolniej?

- Sieć cyfrowa ISDN
- Modem i sieć telefoniczna analogowa
- Wszystkie rodzaje sieci zapewniają porównywalny koszt

przesyłania danych

- Sieć pakietowa

Wysokość franszyzy w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika za przewożony towar jest ustalana:

- Samodzielnie ustalana przez poszczególne zakłady ubezpieczeniowe jako oferta rynkowa dla potencjalnych klientów
- W obowiązujących wszystkie zakłady ubezpieczeniowe ogólnopolskich przepisach, jako stawka procentowa w stosunku do całkowitej sumy ubezpieczenia określonej w polisie
- Przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, jako stawka procentowa w stosunku do całkowitej kwoty ubezpieczenia podanej w polisie i obowiązująca dla wszystkich zakładów ubezpieczeniowych
- Corocznie przez ministra Finansów i obowiązuje wszystkie zakłady ubezpieczeniowe

Z którą drogą krajową pokrywa się droga międzynarodowa nr E371 biegnąca wzdłuż szlaku Radom – Ostrowiec Świętokrzyski – Opatów – Kolbuszowa – Rzeszów – Dukła – Barwinek – granica państwa:

- Drogą krajową nr 9
- Drogą krajową nr 4
- Drogą krajową nr 5
- Drogą krajową nr 17

W Polsce uprawnioną do wydawania karnetów TIR jest:

- Ministerstwo Infrastruktury
- Starosta właściwy dla siedziby przedsiębiorcy
- Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych w Polsce
- Urząd Celny

Międzynarodowy drogowy przewóz materiałów niebezpiecznych

regulowany jest umową europejską

- ATP
- IMGD
- RID
- ADR

Zgodnie z umową AETR w okresie dobowym, standardowym (poza wyjątkami) czas pracy kierowcy nie może przekraczać:

- 10 godzin
- 9 godzin
- 8 godzin
- 11 godzin

W ramach umów bilateralnych Polski z innymi krajami ustalane są wzajemne limity roczne na:

- Licencje i zezwolenia w zakresie wykonywania międzynarodowych przewozów rzeczy
- Zezwolenia w zakresie wykonywania międzynarodowych przewozów rzeczy
- Licencje w zakresie wykonywania międzynarodowych przewozów rzeczy
- Promesy w zakresie wykonywania międzynarodowych przewozów rzeczy

Ubezpieczenie pasażerów w międzynarodowych przewozach osób:

- Nie jest wymagane, gdyż decyzja w tej sprawie należy tylko do pasażerów
- Jest obowiązkowe w każdym przypadku
- Jest obowiązkowe tylko w komunikacji regularnej
- Jest obowiązkowe tylko w przypadku okazjonalnych przewozów osób

Do czego odnosi się karnet TIR?

- Do ładunku
- Do pojazdu i ładunku

- Do kierowcy
- Do pojazdu

Wskaźnik gotowości technicznej podaje, w jakim stopniu:

- Będące w pracy samochody ciężarowe miały wykorzystany przebieg
- Będące w pracy samochody ciężarowe miały wykorzystany przebieg i ładowność
- Posiadany tabor ciężarowy był wykorzystany do wykonywania przewozów
- Posiadany tabor ciężarowy był technicznie sprawny i gotowy do wykonania przewozu

Postanowienia Europejskiej Komisji Ministrów Transportu w zakresie przyznania kontyngentu zezwoleń na międzynarodowe przewozy rzeczy

- Preferują pojazdy spełniające wymogi norm EURO i podwyższonych norm bezpieczeństwa
- Nie stawiają żadnych wymagań wobec pojazdów samochodowych
- Nie istnieją takie postanowienia
- Preferują pojazdy samochodowe spełniające wymagania zgodne ze standardami homologacji pojazdów

Umowa europejska dotycząca międzynarodowych drogowych przewozów materiałów niebezpiecznych wprowadziła obowiązek zatrudniania doradcy ds. bezpieczeństwa od dnia:

- 1 stycznia 2002
- 1 stycznia 2003
- 1 stycznia 2004
- 1 września 2002

W jakim wypadku bank nie ma prawa odstąpić od umowy kredytowej przed upływem jej terminu?

- W przypadku spadku wartości złożonego zabezpieczenia
- W przypadku wykorzystywania kredytu niezgodnie z jego

przeznaczeniem

- W przypadku pogorszenia się sytuacji finansowej przedsiębiorstwa
- W przypadku rozszerzenia przez przedsiębiorstwo zakresu swojej działalności

Przedsiębiorstwa mają obowiązek przechowywania wypełnionych kart kontrolnych czasu pracy kierowców (tarczek tachografów) przez okres:

- Co najmniej przez okres 6 miesięcy po dacie ostatniego zapisu
- Co najmniej przez okres 12 miesięcy po dacie ostatniego zapisu
- Do czasu kontroli nie dłużej jednak niż 6 miesięcy od daty ostatniego zapisu
- Co najmniej 12 miesięcy od daty zakupu

Które z niżej wymienionych przyczyn nie mogą być podstawą odmowy wydania przez B0TM przewoźnikowi zezwolenia na wykonywanie międzynarodowych przewozów osób?

- Brak certyfikatu kompetencji zawodowych
- Brak ważnej licencji przewozowej
- Nie dostarczenie aktualnych ważnych badań technicznych pojazdu
- Brak rozliczenia się z poprzednio pobranych zezwoleń

Przy zastosowaniu formuł FOB, CFR I CIF ryzyko przechodzi ze sprzedającego na kupującego w tym samym miejscu, tzn.

- Na linii nadburcia statku w porcie załadunku, mimo że w przypadku CFR i CIF sprzedający zawiera umowę przewozu i pokrywa koszty transportu do portu przeznaczenia
- Na linii nadburcia statku w porcie rozładunku, mimo że w przypadku CFR i CIF sprzedający zawiera umowę przewozu do portu przeznaczenia
- Na linii nadburcia statku w porcie załadunku, mimo że w przypadku CFR i CIF sprzedający zawiera umowę przewozu i

pokrywa koszty transportu do portu przeznaczenia

- Na linii nadburcia statku w porcie rozładunku, mimo że w przypadku CFR i CIF sprzedający zawiera umowę przewozu a kupujący pokrywa koszty transportu do portu przeznaczenia

Do KRS-u nie są wpisywane następujące spółki:

- Cywilna, akcyjna, z ograniczoną odpowiedzialnością
- Cywilna, jawna, partnerska
- Komandytowo-akcyjna, komandytowa
- Cywilna

Grupy reguł, jak i poszczególne formuły w danej grupie, są uszeregowane w kolejności:

- Od minimum do maksimum posiadania gestii transportowej
- Od minimum do maksimum ryzyka kupującego
- Od minimum do maksimum obowiązków kupującego
- Od minimum do maksimum obowiązków sprzedającego

Wypłata odszkodowania z tytułu ubezpieczeń majątkowych odbywa się na podstawie:

- Oświadczenia poszkodowanego, określającego wysokość należącego mu się odszkodowania
- Oświadczenia sprawcy szkody o zakresie wyrządzonych strat
- Polisy ubezpieczeniowej, w której określona jest wysokość należnego odszkodowania
- Rachunków dokumentujących poziom poniesionych kosztów celem naprawienia szkody

Karnet TIR dotyczy przewozów:

- Materiałów niebezpiecznych
- Pod zamknięciem celnym
- Zwierząt
- Odpadów

Której z niżej wymienionych czynności nie może podjąć policja na terenie Niemiec?

- Zatrzymać kierowcy wypis licencji przewozowej
- Przerwać jadę autobusu i odstawić go na parking w przypadku stwierdzenia przekroczenia czasu jazdy przez kierowcę
- Unieruchomić autobus z powodu wykrycia usterek zagrażających bezpieczeństwu ruchu drogowego

Która z niżej wymienionych opłat nie występuje w krajowym drogowym transporcie rzeczy?

- Opłata za wydanie zezwolenia na krajowy przewóz rzeczy
- Opłaty za wydanie zezwoleń na przewozy kabotażowe
- Opłaty za przejazd pojazdu samochodowego na drogach krajowych
- Opłaty za parkingi strzeżone

Konfrontacja w procesie negocjacji polega na:

- Znalezieniu najlepszego kompromisu
- Wprowadzeniu nowej wspólnej propozycji rozwiązania problemu
- Przedstawieniu swojej oferty i porównaniu jej z propozycją strony przeciwnej oraz zaproszeniu jej do współpracy
- Wymianie informacji, zadawaniu pytań i oczekiwaniu na odpowiedź

Kierowca, celem udostępnienia organom kontrolnym, musi posiadać w pojeździe karty kontrolne (wykresówki) tachografu:

- Z bieżącego dnia pracy
- Z wszystkich dni pracy licząc od dnia ostatniego wyjazdu z macierzystej bazy
- Z trzech ostatnich dni pracy
- Z bieżącego tygodnia i za ostatni dzień tygodnia poprzedniego, podczas którego prowadził pojazd

Czy autobusy wykorzystywane do przewozów pasażerskich w ramach Umowy INTERBUS muszą mieć certyfikat ekologiczny (EURO)?

- Prawo tego nie wymaga
- Nie muszą mieć, ale jest to pożądane, a w niektórych państwach może być wymagane
- Muszą mieć, co najmniej certyfikat EURO 2
- Muszą mieć, co najmniej certyfikat EURO 1

Których z niżej wymienionych uprawnień nie posiadają inspekcje transportu drogowego krajów zachodnich?

- Kontrola przewozów materiałów niebezpiecznych
- Kontrola dokumentów homologacji pojazdów
- Kontrola nacisków osi pojazdów na jezdnie
- Sprawdzanie zapisów urządzeń pokładowych pojazdów w zakresie czasu pracy i jazdy kierowców

Badanie pozycji kapitałowej banku niezbędne jest do oceny:

- Ilości i jakości jego klientów
- Jego siły i możliwości na rynku usług finansowych
- Wielkości jego zadłużenia
- Wielkości jego zysków

Czy polskie prawo jazdy jest uznawane przez kontrole ruchu drogowego we wszystkich krajach?

- Nie jest uznawane i kierowca powinien posiadać międzynarodowe prawo jazdy
- Tak, zawsze jest uznawane
- Jest uznawane tylko w krajach, które uznały Konwencję Genewską, a w pozostałych krajach wymagane jest międzynarodowe prawo jazdy
- Jest uznawane tylko w krajach, które uznały Konwencję Wiedeńską, a w pozostałych krajach wymagane jest międzynarodowe prawo jazdy

Badane przedsięwzięcie (inwestycja) jest opłacalne, jeżeli NPV – zaktualizowana wartość netto jest:

- NPV $\geq$ 0
- NPV $<$ 0
- NPV=0
- NPV $>$ 0

Zatwierdzenia pod zabezpieczenie celne nie mogą uzyskać pojazdy i kontenery, których przedziały ładunkowe:

- Posiadają homologację
- Umożliwiają łatwy dostęp do wszystkich miejsc w celu przeprowadzenia inspekcji celnej
- Nie zawierają żadnych zamaskowanych miejsc, gdzie mogą być ukryte towary
- Umożliwiają łatwe i skuteczne założenie zabezpieczeń celnych

Indos służy do przenoszenia praw z:

- Czeków In blanco
- Akcji imiennych
- Akcji na okaziciela
- Obligacji imiennych

Przewoźnik może przyjąć zwierzęta do przewozu tylko wówczas, gdy spełnione zostaną określone warunki zdefiniowane przepisami prawa. Które z niżej podanych wymagań nie musi być przestrzegane przez przewoźnika przy przewozie zwierząt:

- Posiadanie przez przewoźnika świadectwa stacji kontroli pojazdów, że pojazd jest przystosowany do przewozu zwierząt
- Dostarczenie przez nadawcę świadectwa pochodzenia zwierząt
- Wyznaczenia przez nadawcę opiekuna zwierząt
- Złożenie przez nadawcę pisemnego oświadczenia, że zwierzęta zostały odpowiednio przygotowane do transportu

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach

prawa.

Geneza Unii Europejskiej

Unia Europejska (UE) – została utworzona w marcu 1957 r. przez Belgię, Francję, Holandię, Luksemburg, RFN i Włochy, które podpisały traktat tworzący EWG znany jako Traktat rzymski. Państwa te już od 1951 r. należały do Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali (EWWiS), a w 1957 r. oprócz Traktatu Rzymskiego, podpisały również traktat, tworzący Europejską Wspólnotę Energii Atomowej. Głównym celem Traktatu Rzymskiego było utworzenie wspólnego rynku, unii celnej, usunięcie barier handlowych podatkowych oraz realizacja czterech podstawowych swobód: przepływu osób, towarów, zakładania przedsiębiorstw i świadczenia usług oraz przepływu kapitałów i płatności.

Na podstawie postanowień traktatowych, rada Ministrów transportu UE przyjęła ogromną liczbę aktów prawnych odnoszących się do poszczególnych gałęzi transportu, do transportu kombinowanego, infrastruktury i zasad finansowania inwestycji, niektóre akty prawne wspólne dla trzech gałęzi transportu lądowego. W dziedzinie wspólnej polityki transportowej podstawową zasadą jest liberalizacja usług transportowych oraz harmonizacja warunków konkurencji wewnątrz i międzygałęziowej. Integracja państwa w działalność transportową ma stały charakter w odniesieniu do udziału w planowaniu i finansowaniu infrastruktury, ustalaniu przepisów technicznych oraz związanych z polityką UE w innych dziedzinach, jak polityka socjalna, regionalna, bezpieczeństwa.

Międzynarodowa Unia Transportu Drogowego (IRU) – z siedzibą w Genewie została założona w 1948 r. Członkami IRU są krajowe zrzeszenia przewoźników drogowych oraz członkowie

stowarzyszeni, którymi są m.in. producenci pojazdów samochodowych operatorzy transportu kombinowanego. IRU liczy ponad 150 członków w 68 krajach. Członkiem czynnym IRU jest Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych w Polsce z siedziba w Warszawie. Najwyższym organem IRU jest zgromadzenie Ogólne składające się ze wszystkich czynnych i stowarzyszonych członków.

Organem wykonawczym jest Prezydium składające się z przedstawicieli obu Rad. W ramach IRU funkcjonują komisje: celna, ekonomiczna, prawna, bezpieczeństwa drogowego, spraw socjalnych, usług i techniczna, grupy ekspertów (m.in. s/d autokarów turystycznych, transportu kombinowanego, ADR i szkolenia zawodowego) oraz grupa taksówek samochodów wynajętych kierowcą. Przedstawiciele ZMPD uczestniczą w pracach Prezydium, Rad oraz wszystkich sekcji i wielu komisji i grup ekspertów. IRU było aktywnie zaangażowana w przygotowanie projektów wielu międzynarodowych porozumień i konwencji, dotyczących m.in. warunków przewozu, dokumentów transportowych, ułatwień celnych, standardów technicznych, przewozów artykułów spożywczych ładunków niebezpiecznych. Jest również międzynarodowym gwarantem systemu karnetów TIR w ramach, którego ciężarówki są zamykane przez urząd celny przed odjazdem i mogą przekroczyć wiele granic

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

Pojęcie logistyki

Pojęcie „logistyki” używane było początkowo w wojsku, gdzie pojawiło się około roku 1830. Wyraz logistyka nawiązuje

etymologicznie do języka greckiego, w którym słowa pokrewne oznaczały między innymi:

Logos – nauka, wiedza

Logismos – rachunek, plan

Logizomai – obliczać, zastanawiać się

Logistyka – praktyczna nauka liczenia

Logistyka opisuje proces planowania, realizacji i kontroli sprawnego i efektywnego przepływu surowców i materiałów do produkcji, wyrobów gotowych oraz informacji z punktu pochodzenia do punktu konsumpcji w celu zaspokojenia wymagań klienta. Działania logistyczne mogą obejmować; obsługę klienta, prognozowanie popytu. Przepływ informacji, kontrolę zapasów, czynności manipulacyjne, realizowanie zamówień czynności reparacyjne i zaopatrywanie w części, lokalizację zakładów produkcyjnych produkcyjnych składów, procesy zaopatrzeniowe, pakowanie i obsługę zwrotów, gospodarowanie odpadami, czynności transportowe i składowe.

Koncepcja logistyczna jako strategia działania firmy może bazować na wielu zróżnicowanych zasadach postępowania. Podstawą do opracowania zasad postępowania firmy jak i doboru odpowiednich strategii działania, są cele, jakie stawia przed sobą przedsiębiorstwo oraz warunki, w jakich prowadzi działalność gospodarczą. Z dotychczasowych zachowań firm wynika, że na poziomie strategii funkcjonalnej, rola logistyki została określona w sferze poszukiwania rozwiązań optymalnych, poprzez zasadę: właściwy produkt, ilość, miejsce, czas, termin, jakość oraz odpowiednie koszty. Kalkulacja cen przez operatorów logistycznych ze względu na wzrastającą konkurencję na rynku dóbr powoduje stałe poszukiwanie sposobów obniżki kosztów działalności przez producentów. Jednym z miejsc powstawania kosztów jest transport. Pod pojęciem kosztu transportu rozumie się nie tylko koszt przewozu określonym środkiem transportu, ale także koszty towarzyszące procesowi

transportowemu, takie jak np. koszty odpraw celnych, czy koszty dokumentów T-1 i T-2.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.

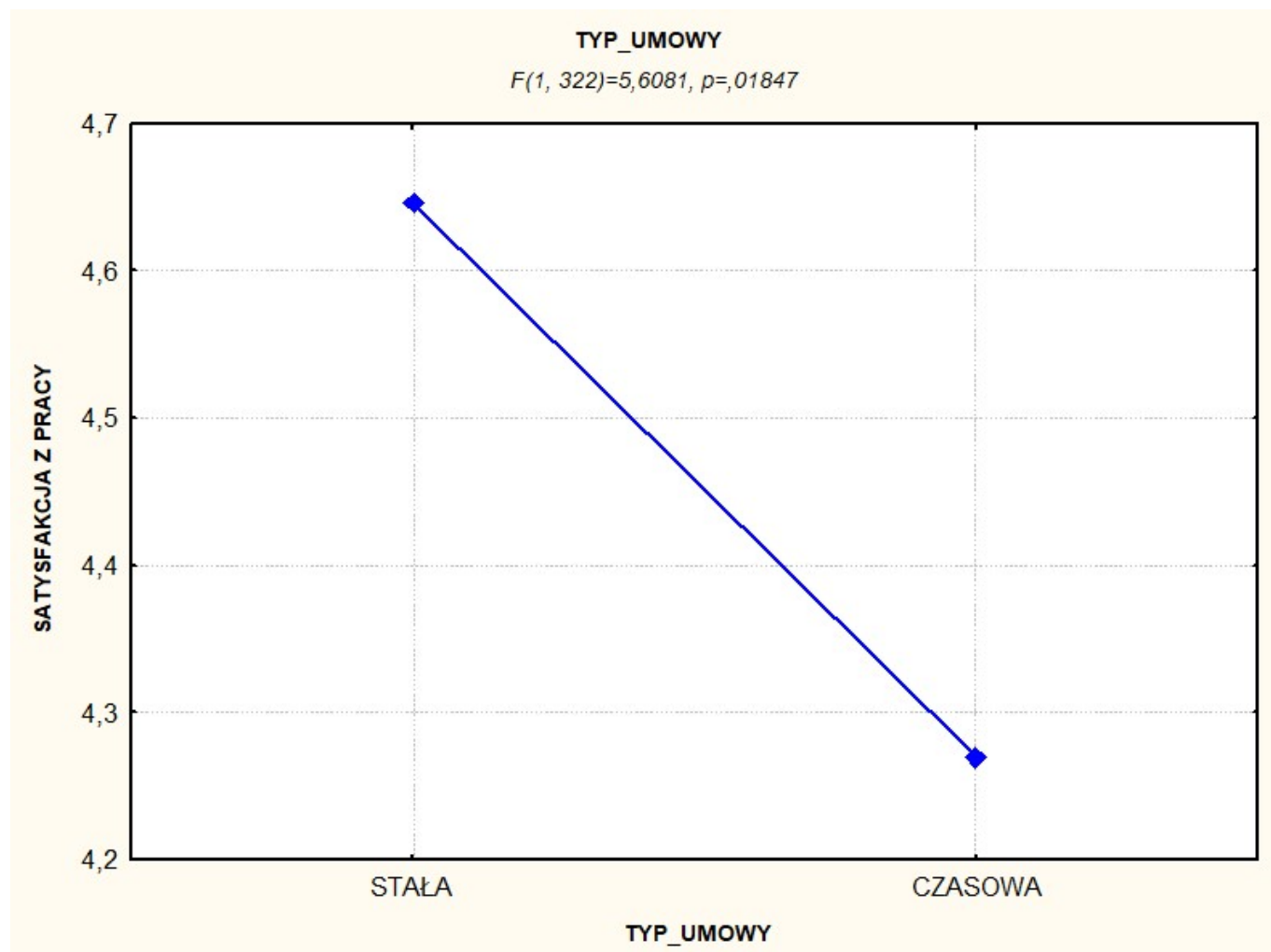
Rodzaj umowy o pracę i typ własności organizacji a postawy i zachowania związane z pracą

Typ firmy i rodzaj umowy o pracę a satysfakcja z pracy

W celu sprawdzenia wpływu statusu własności firmy, rodzaju umowy o pracę i płci pracowników na ich poziom satysfakcji z pracy dla zmiennej **satysfakcja z pracy** obliczonej jako średnia z częściowych ocen różnych wymiarów pracy (por. rozdz. *opis zmiennych*) policzono trójczynnиковą analizę wariancji w układzie: 2 Rodzaj umowy o pracę (stała – czasowa) x 2 Typ firmy (państwowa – prywatna) x 2 Płeć, wszystkie trzy czynniki o na poziomie interindywidualnym.

Analiza ujawniła istotny efekt główny zmiennej Rodzaj umowy o pracę: $F(1,322)=5,61$; $p<0,02$; $\eta^2=0,017$. Wskazuje on, że osoby zatrudnione w oparciu o stałą umowę o pracę, niezależnie od typu własności firmy, ujawniły wyższy poziom satysfakcji ze swojej pracy ($M=4,56$) w porównaniu z osobami pracującymi w oparciu o umowę czasową: $M=4,24$. Na rysunku 3. przedstawiono

układ tych średnich. Analiza nie ujawniła innych istotnych statystycznie efektów, co wskazuje, że rodzaj umowy wpływa na satysfakcję z pracy niezależnie od typu własności firmy oraz płci osób badanych.

Ryc. 9.

Typ firmy i rodzaj umowy o pracę a wyczerpanie emocjonalne

W celu sprawdzenia wpływu statusu własności firmy, rodzaju umowy o pracę i płci pracowników na poziom wyczerpania emocjonalnego pracowników dla zmiennej zależnej **wyczerpanie emocjonalne** policzono, w takim samym jak poprzednio układzie, trójczynnikiem analizę wariancji w układzie: 2 Rodzaj umowy o pracę (stała – czasowa) x 2 Typ firmy (państwowa – prywatna) x 2 Płeć, wszystkie trzy czynniki o na poziomie

interindywidualnym.

Analiza ujawniła istotny efekt główny zmiennej *Typ firmy*: $F(1,322)=7,07$; $p<0,009$; $\eta^2=0,022$. który wskazuje, że pracownicy zatrudnieni w firmie państwowej ujawnili wyższy poziom wyczerpania emocjonalnego w porównaniu z pracownikami firm prywatnych, odpowiednie średnie wynoszą: $M=18,89$ i $M=15,68$. Analiza nie ujawniła innych istotnych statystycznie efektów badanych zmiennych, co wskazuje, że w badanej grupie pracowników rodzaj ich umowy o pracę oraz płeć nie wpływają na poziom wyczerpania emocjonalnego.

Podsumowanie wyników

Wykonana seria analiz w układzie wieloczynnikowej analizy wariancji dla kolejnych zmiennych zależnych mierzących postawy i zachowania związane z pracą wskazuje, że przewidywany wpływ rodzaju umowy o pracę (stała – czasowa) wpływa na satysfakcję z pracy. Osoby zatrudnione w oparciu o umowę stałą ujawniły w badaniu wyższy poziom satysfakcji z pracy w porównaniu z osobami zatrudnionymi na kontraktach terminowych. Wpływ typu umowy ujawnił się także kierunkowo w odniesieniu do intencji odejścia z firmy. Wyniki wskazują, że rodzaj umowy o pracę na poziomie tendencji statystycznej nasila intencję odejścia z firmy, jednak moderatorem tej zależności jest typ własności organizacji. Okazuje się, że tylko w grupie pracowników zatrudnionych czasowo w firmie państwowej intencja odejścia jest kierunkowo wyższa od osób zatrudnionych w oparciu o umowę stałą.

Wśród pracowników firm prywatnych rodzaj umowy o pracę nie wpływał na ich intencję odejścia z organizacji. Wyniki te wskazują na częściowe potwierdzenie przewidywań, w których oczekiwałam, że rodzaj umowy o pracę wpływa na postawy i zachowania związane z pracą. Można stwierdzić, że wyniki potwierdzają wpływ tej zmiennej w odniesieniu do satysfakcji z pracy oraz intencji odejścia z organizacji.

W odniesieniu do innych zmiennych zależnych, analizy ujawniły istotny wpływ zmiennej typ własności organizacji – ujawnił się on w odniesieniu do komponentów przywiązania wskazując częściowo odmienny ich wzorzec w grupie pracowników firm państwowej i prywatnej. W tej drugiej grupie – poziom trwałego przywiązania jest istotnie niższy w porównaniu z pracownikami firmy państwowej. Przywiązanie afektywne i normatywne nie różni się wśród pracowników obu typów firm.

Zmienna typ własności firmy ujawniła istotny wpływ także na wyczerpanie emocjonalne – pracownicy firm prywatnych ujawnili istotnie niższy jego poziom w porównaniu z osobami zatrudnionymi w firmie państwowej.

Natomiast traktowana eksploracyjnie zmienna płeć ujawniła swój wpływ w odniesieniu do zaangażowania – wyniki wskazują, że niezależnie od rodzaju umowy o pracę oraz typu firmy, kobiety przejawiają wyższy poziom zaangażowania w pracę w porównaniu z badanymi mężczyznami. Wyniki nie potwierdziły więc przewidywania o bezpośrednim wpływie typu umowy na zaangażowanie w pracę badanych osób. Również typ własności firmy nie okazał się istotny dla zaangażowania.

Przyjmując, że przewidywania dotyczące wpływu rodzaju umowy o pracę i typu własności organizacji na postawy i zachowania związane z pracą potwierdziły się jedynie częściowo, wykonano prezentowane w kolejnym rozdziale analizy mające na celu poszukiwanie predyktorów postaw wobec pracy – przywiązania do organizacji i zaangażowania w pracę sprawdzając, jaki wpływ na te postawy mają indywidualne czynniki kontekstu pracy, zmienne dyspozycyjne oraz klimat organizacyjny z uwzględnieniem typu własności firmy.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.